

Карпенко М.

«Стан і проблеми боротьби з плагіатом в українській освіті».

Аналітична записка

...Міжнародна практика впровадження принципів академічної доброчесності, складовою частиною якої є боротьба з проявами плагіату, вже кілька десятиліть тому почала оформлюватись на інституційному рівні. До прикладу, ще в жовтні 1992 р. у США був заснований Центр академічної доброчесності для боротьби з шахрайством, плагіатом та академічною недоброчесністю у вищій освіті. У 2010 р. Центр офіційно набув статусу міжнародного (International Center for Academic Integrity – ICAI)¹. Організація працює на шести континентах більш як у двадцяти країнах. Членство в ICAI поширюється на організації, академічні спільноти, викладачів, адміністраторів, студентів та співробітників установ-учасників. ICAI пропонує оцінювальні послуги, ресурси та консультації своїм членам, а також щорічно проводить міжнародні конференції з питань академічної доброчесності ([Національний інститут стратегічних досліджень](#)).

У Європі під егідою ЮНЕСКО у 2004 р. відбулась міжнародна конференція з питань академічної доброчесності, за результатами якої було прийнято Бухарестську Декларацію з етичних цінностей та принципів вищої освіти у Європейському регіоні. В Декларації наголошено, що цінності та етичні стандарти, які підтримують і розвивають сучасні університети не тільки мають вирішальний вплив на академічний, культурний та політичний розвиток своїх вчених, студентів та персоналу, але також допомагають формувати моральні контури суспільства в цілому. Відтак, університети повинні брати відповідальність та вживати заходів для сприяння досягненню найвищих етичних стандартів. Ключовими цінностями академічної спільноти зазначені чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність та підзвітність. Ці цінності мають вирішальне значення для забезпечення ефективного навчання та якісного дослідження. Забезпечення справедливості в навчанні, оцінка студентів, дослідження, просування персоналу та будь-яка діяльність, пов'язана з присудженням ступенів, повинні базуватися на законних, прозорих, справедливих, передбачуваних, послідовних та об'єктивних критеріях².

Існують також успішні моделі підтримки академічної доброчесності на рівні окремих навчальних закладів. Так австралійський Кертінський Університет (Curtin University) зобов'язує усіх нових студентів на початку навчання виконати програму курсу академічної доброчесності (Academic Integrity Program). Мета програми – допомогти студентам ознайомитись із

---

¹ International Center for Academic Integrity [Електронний ресурс] // Official website. – Режим доступу: <http://www.academicintegrity.org/icai/home.php>

² The Bucharest Declaration on ethical values and principles of higher education in the Europe Region [Електронний ресурс] // Independent Kazakh Agency for Quality Assurance in Education. – Режим доступу: <http://iqaa.kz/en/bologna-process/the-main-documents-of-the-bologna-process>

концепцією академічної доброчесності, цінностями Університету та його очікуваннями від них як членів університетської академічної спільноти.

Програма дає студентам інструменти для успішного подолання складних ситуацій, які можуть загрожувати їхній академічній доброчесності. Теми включають етику, цінності Університету, культуру посилань, плагіат, шахрайство, помилкові вчинки та можливі наслідки³. На сайті Університету існує окрема сторінка, присвячена академічній доброчесності та університетській політиці із запобігання плагіату, де розміщені Керівництво із запобігання плагіату для студентів, Правила коректного цитування, оформлення посилань, складання списку використаних джерел тощо⁴.

[Повний текст](#)

---

³ Academic Integrity Program [Електронний ресурс] // Curtin University. – Режим доступу: <http://academicintegrity.curtin.edu.au/students/AIP.cfm>

⁴ Academic Integrity [Електронний ресурс] // Curtin University. – Режим доступу: <http://academicintegrity.curtin.edu.au/>